

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal telephely száma 134. Feltétele szerkesztő Dr. Kiss Pál. FELTÉTEL SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 68. Szerkesztőség és kiadóhivatal Dossowtly-útr 7. szám alatt Hirdetéseket díjazás szerint közlünk

Polgári fiúiskola

felállítására iránt sokszor intézett már felterjesztést városunk a különböző kormányokhoz s felterjesztésünkre mindig az volt a válasz, hogy nincs erre fedezet. Vezetőhatóságunk mintha megfeledezett volna mostanában erről a szükségletünkről. Pedig úgy áll a dolog, hogy évről évre jobban érezzük mennyire kellene nekünk a polgári fiúiskola. Már is szinte azt látjuk, hogy bizonyos fokban bémítólóg hat ez a hivány városunk egészséges fejlődésére s ma-holnap rá kell jönnie hatóságunknak, hogy ezt az intézményt bármilyen módon is, de létesíteni kell.

Mert még se lehet az helyes állapot, hogy manapság fiainknak százai meg százai idegenbe kénytelenek elvándorolni, hogy megszerezhessék a polgári iskolai képesítést. A nagyszentmiklósi, legújabbban a battonyai polgári fiúiskola egész rajokban becsátja ki kebeléből évről-évre a képesített makói fiukat.

A mikor ez így van s itt vagyunk mi az alföld egyik legnagyobb városa olyan iskolai intézmény nélkül, melyben most idegenbe szoruló fiainkat itthon tartathatnánk, be kell látnunk ez iskola felállításának a kényszerű szükségét.

Most, amikor a kormány minket is felhívott pénzbeli szükségleteink kimutatására, többek között a polgári fiúiskola felállításának a költségeit is felvehetjük volna a kimutatásunkba. Arra vagyunk — minden azt mutatja — hiába várunk, hogy maga a kormány állítsa fel nekünk ezt az iskolát. Sőt még arra se sok reményünk lehet, hogy azt mondaná a kormány, hogy ad ő is ez intézmény felállításához, de mi is adjunk ahhoz. Így minden más kérdésről elközlönítve csak ebben az ügyben aligha jön a kormány se segítségünkre.

Azon az úton azonban, melyre most felhívott bennünket a kormány, hozzájuthatnánk — véleményünk szerint — sokkal könnyebb szerrel, mint akármi más úton a polgári fiúiskolához.

Most 951 ezer háromszáz koronát kértünk az államtól. A polgári iskola szükségét is hozzászámítva, lehetett volna az igé-

nyünk még három-négyszázezer koronával több.

A kormány igéri, hogy mint kamatmentes kölcsönt adja majd a kívánt összegeket a városok részére.

Hogy lesz-e az ígért teljesítésből valami, vagy csak a jövő év elején leendő képviseléválasztásra akar ez is kortesfogás lenni, most még nem tudhatjuk. De ha lesz belőle valami, ugy képzeljük el ezt a kölcsönadást, hogy hosszabb időre beosztott részletekben kell azt majd visszafizetnünk.

Hogya pedig ugy lesz, nagy segítségére lesz az mindenik városnak, tehát mi nekünk is. E segítség mellett a polgári fiúiskolának a felállítását is elg éreznők meg.

Azután meg ha már meg lesz ez iskolánk az állami pénzből s különösen ha a mint remélhetők, szép fejlődésnek indul ez intézmény, reményünk lehet, hogy kérszünkre meg teszi majd az akkori kormány, hogy el is engedje, ha tán nem is az iskola egész létesítési összegét, de annak jórésztét. Ha egyszeri kérésünkre nem is, de kérhetjük többször is. Mindenesetre könnyebb lesz a helyzetünk akkor, mikor már kezünkben lesz a pénz, mint ha még újabbban kellene kikunyorálnunk egy olyan összeget, a mi e célra kell.

Ugy tudjuk, hogy az a kimutatás, melyet szükségleteinkről a polgármester máz előbb felterjesztett még mindig pótolható lenne egy olyan tétel, mely a polgári fiúiskola létesítéséhez szükséges összeget tüntetné fel.

Ha még nem késő, jó volna megtenni.

Vessző.

— Terjednek a járványoc betegségek. Tudvalevő dolog, hogy a belvárosi római katolikus iskolát a növendékek között fellépett vörheny és kanyaró járvány miatt két hétre bezárták. Most Paku Imre dr. városi főorvos jelentette, hogy az említett iskola udvarán lakó Szijjártó Antal tanítónak családjában difterias megbetegedés történt ezért két hétre kéri meghosszabbítani az iskola bezárását. Hasonlóképp két hétre való bezárását kéri a Kelemenhídi gyermekmenedékháznak is a növendékek között fellépett kanyaró járvány miatt.

Justh Gyula nyilatkozata.

Justh a sajtó törvényről. Mit tart Aydrassy kivezetéséről. Az ellenzék tovább is rendületlenül küzd.

A magyar politika koncertjéből legújabbban — ideig-óráig — hiányzik a legtisztább csengésű hang. Justh Gyulát, a politika arénájának legegyenesebb gondolkodású, legőszintébb harcosát, ki kezdetől mindmáig a szélső liberális elvek képviselője volt, gyengékedése ideiglenesen visszatartotta a politikai pályától. Azaz: Justh Gyula most is ott van a vezérkarban, a hánnan a párt akcióit irányítják, az ő helyettesével, esetleg az ő kezdeményezésére történnek meg a jelentősebb lépések, csak épen a fizetéseibe nem mehet a betegsége miatt.

Mindenesetre érdemes meglátni, hogy a politika legfrissebb fordulatairól mi a véleménye Justh Gyulának, akinek elveit és radikális felfogását a legutóbbi események igazolták legjobban. Most kitérünk, hogy az az az egyedüli, igazi út, amelyen Justh Gyula halad; most kitérünk, hogy Andrassy Gyulát is erre az ösvényre sodorta a vad forgatag és Andrassy, mikor megjelent az Ország-Világ kávéházban, ahol a kitiltott képviselők tanyáznak, azzal a gesztusával, melyet kezét a csillogó kávéházi kiliacsére tette, szimbolikus üzenetet küldött a távollevő Justh Gyulának. Az egyik igaz ember beismeri a másik előtt: ebben a kérdésben neked van igazad. Magyarország, most, a reakció legostótebb napjaiban, azok a politikuskok az ak uálisabbak: a posszibilisták, akik a vörös, radikális elveket képviselték mindig.

Justh Gyula tegnapelőtt Aradon át a Verten Etelené temetésére utazott és Aradon több újság író előtt a politikai helyzetről és a drássynak a házból való kivezetéséről a következőleg nyilatkozott:

— A legújabb fordulat előrelátható volt. A sajtó megfojtását terminusra kellett szállítani, mert az ilyen kalandorpolitikuskok, amilyen Tisza, minden perc drága. Sohasem tudhatja, melyik pillanatban következik be a katasztrófa. Bizonyos, hogy abban az esetben, ha nem vezetted ki az ellenzék,

még hónapokig is eltartott volna a vita és ez fűrhetetlen állapot egy Tisza-féle kalandornak, aki minden órában várja az összeomlást.

— Ami Andrassy kivezetését illeti, — hát engem is kivezetlek. Előbb is voltak kivezetések. — Mindenesetre örülök neki, hogy az események forgataga idesororta Andrassyt, ahol most van. Ez biztató jel s nagy haladás.

— Ami bennünket illet, mi rendületlenül küzdünk tovább a kalandorpolitika ellen és minél élesebbek az erőszak eszközei, ha egyáltalában lehet itt fokozásról beszélni, annál erősebb, annál szilajabb a mi rohamunk is. És Andrassy kivezetésének hatása bizonyítja, annál inkább közeledünk — az ő bukásukhoz.

Ezeket mondta a multheti borzalmakról a függetlenségi párt vezére. Keresetlen őszinte szavak, amilyen az igazság is.

A legújabb politikai per.

Az ellenzék visszapertli a bírságpénzeket.

Szenzációs közjogi pör készül az államkincstár ellen. Azok az ellenzéki képviselők, akiket a munkapárti rezsim önkénye kizárt a parlamentből s akik az új házszabályok értelmében a bírázás idejére napi pénzbírságot fizetnek, visszapertlik az államkincstártól ezt a fizetésükből levont pénzbírságot.

A kérdés tulajdonképpen magánjogi természetű, de az ilyen súlyos politikai helyzetben az is közjogi kérdéssé alakul, mert ennek a pörnek a kimenetelével elfog dólni az új házszabályok sorsa is. A Házból kitiltott ellenzéki vezeték csak megvárják a február elseji fizetési terminust.

Ha február elsején nem fizetik ki hiánytalanul a képviselői napidijakat, az ellenzéki képviselők megindítják a pert.

Az új házszabályok, amelyeket a munkapárti Ház hozott, az ellenzéki képviselőket, anyagilag is rendkívüli mértékben sújtják.

Az új Házszabályok értelmében a Házból kitiltott képviselők fizetéséből a kiállítás ideje alatt napi husz koronát vontak le. Beck Lajos képviselőt legutóbb azért, mert a kiállítás ideje alatt a képviselői napidiját nem fizették meg, megindította a pert.

Tisztelettel értesitem Makó város és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy **üzletem átalakítása miatt** 1914. január 1-től május hó 1-ig készpénzfizetés mellett 10% pénztári engedményt nyújtok. **Urbán István** rőfös- és divatáru kereskedő.

selőház könyvtárában megjelent, hogy egy könyvet kivégyen, ötszáz korona pénzbírságra ítélték.

Ha vizsgálat alá vesszük, hogy milyen alapon ró ki bírságot és levonásokat az új házszabály, illetve az annak alapján működő munkapánkapári Ház, akkor nyomban kitűnik, hogy a levonások jogtalanok, törvényellenesek és a független bíróság előtti eredményesen perelhető.

Az idevonatkozó 1893. VI. törvényekben, amely tudvalevőleg az 1848. V. törvények módosítása imperatív rendelkezések vannak az országgyűlési képviselőknek járó napi átalányról és lakbérilletményről.

Ehhez a járandósághoz a képviselőnek joga van s ebből a járandóságból — világosan csak valamely más törvény, például a sommás törvény vagy a végrehajtási törvény alapján lehet, a képviselő ellenzése dacára is bármind összeget levonni. Ezt semmiféle házszabály nem sértheti. Az előbb idézett törvény, az — törvényerejű. A törvény erejét pedig a törvényhozásnak egy izolált fastora egyoldalul meg nem változtatja.

De jogosulatlan az az intézkedés is, amellyel a képviselőházból kiiltott képviselő fizetéséből napi husz koronát vonnak le a kilátás időtartamára.

A Házból kiiltott képviselőt fegyveres erővel akadályozzák meg abban, hogy a Házba bemenjen s a tanácskozásban részt vegyen. A kiiltott képviselőre vonatkozó intézkedés tehát szintén jogosulatlan, mert a házszabályoknak csak arról van joguk intézkedni, ami a tanácskozás módjával és rendjével van összefüggésben.

Legekisebben Beck Lajos esetében bizonyult be ez. Beck Lajos nem is volt az ülésieremben, hanem puszán a Ház könyvtárában fordult meg s ezért a mentelmi bizottság ötszáz korona rendbíróságot rótt ki rá. Ez éles ellentétben áll azzal a kerettel, amelyet a házszabályok részére az 1848. évi IV. t. c. 16. §-a nyújt. Beck Lajos sem a tanácskozás módját, sem ennek rendjét ezzel nem sértegette meg, ennél fogva akkor, mikor őt azért, mert ő a könyvtárban megfordult, bírsággal sújtották, teljesen törvénytelenül járunk el.

A szenzációs politikai monstre-pör ötlete Barabás Bélától ered. Ő kezdi meg a napidíjak visszaperlését és követni fogják őt az összes többi ellenzéki képviselők.

Az ellenzék a házszabályok törvénytelen voltát, amíg másképpen nem tudja, így akarja bebizonyítani. S ezért lesz nagy közjogi fontosságú ez a magánjogi pör. Mert az államkincstár elmarasztalásában bennfoglaltatik majd ennek az egész politikai rendszernek közjogi elmarasztalása.

Lucernaföld kaszálásra több évre kiadható.
Értekezni lehet Korchmáros Imre intézőnél Ófeldeákon.

Egy kitűnő karban levő
Yost írógép eladó
Glück Samu cégnél, Makó.

A városi szabályrendelet.

Egymásután érkeznek a felebbezések.

Makóváros új szabályrendelete nem tud jogerőre emelkedni. Két év óta készül. Mikor a képviselőtestület első ízben hosszas tárgyalás után a kiküldött bizottság javaslata alapján megalkotta a szabályrendeletet és jóváhagyás végett fölterjesztette azt a vármegyei törvényhatósági bizottsághoz, a felebbezéseknek egész tömege érkezett be ellene.

E felebbezések némelyikének helyt adott a vármegyei törvényhatósági bizottság, de maga a bizottság is több rendbeli módosítást rendelt el a szabályzatban, mert vissza küldötte azt újabb tárgyalás végett Makóváros képviselőtestületéhez.

A város képviselőtestülete e havi rendes közgyűlésén ismételen behatódó és hosszas tárgyalás alá vette a város szervezési szabályrendeletét és a követeit módosításoknak megfelelőleg elfogadta.

Az elfogadott szabályzatot csak pár nappal ezelőtt küldötte át a város felsőbb jóváhagyás végett Csanád vármegyei törvényhatósági bizottsághoz.

Meg sem melegegett az elfogadott szabályzat a vármegyé, már is két rendbeli felebbezés érkezett be ellene. Az egyiket Rákósy rendőrkapitány adta be, ki hibáztatja a két rendőrbiztosi állás törlesztés és fentartandóknak tartja azért, mert a polgári biztosok más teendőket végeznek, mint a rendőrbiztosok. Hibáztatja a rendőrkapitány a második gazdasági állás rendszeresítését és ez ellen is felebbez és azt kívánja, hogy e helyett inkább a mérnöki hivatal emeltesse meg egy építéssel vagy egy utmesterrel, ki a teendőket jobban el fogja látni mint a második gazdasági állás műszaki rajzoló állásra rendszeresítését. Papp József felebbezésében szükségesnek tartja a mérnöki hivatalnál az állandó díjok alkalmazását is.

A beérkezett felebbezésen kívül második a Papp József. Ő a mérnöki hivatalnak olyan forma új szervezését kéri, hogy legyen egy főmérnök, egy okleveles mérnök, lehetőleg építésmérnöki oklevéllel. Kívánja továbbá, hogy a mostani segédmérnöki állás műszaki rajzoló állásra rendszeresítsék át. Papp József felebbezésében szükségesnek tartja a mérnöki hivatalnál az állandó díjok alkalmazását is.

Eddig ennyi felebbezés érkezett be a szervezési szabályrendelet ellen, de még igen sok várható, mi mind csak késleltetni fogja a szabályrendelet jogerőre emelkedését.

Tea-zsur a Kaszinóban.

A tüdővészellenes szanatórium mulatsága.

Sikerültnek s a nemes cél érdekében eredményesnek ígérkezik a tüdővészellenes szanatórium makói fiókjának a vasárnap délutáni tea-zsurja.

A multság február elsején délután négy órakor kezdődik és a program több élvezetes pontból áll.

Dérczy Imre újavárosi református segédlelkész prófétát ad elő, melyben az egyesület célját s

azokat az eszközöket ismerteti, melyek által a makói fiók a cél felé igyekszik.

Utána Képlány Zelma szeretetházi igazgató nő meséli fog a gyermekeknek és a — nagyoknak is, a mely után még tombola is lesz.

A tombola nyereményeit az egyesület választmányának a tagjai gyűjtik össze a nemes szívű emberbarátoktól.

A délutánra való belépődíj felnőtteknek 1 korona, gyermekeknek 50 fillér lesz. Ezért a belépődíjért minden résztvevőnek teát és sötéményt szolgáltatnak fel széplányok s asszonyok. A teát s a hozzávalókat is közadakozásból gyűjtik össze.

A választmány ezuttal is kéri azokat, akik adakozni akarnak, hogy adományait vasárnap délelőtt 10-12 óra között legyenek szívesek a Kaszinó helyiségébe felküldeni.

A cél, melyet ez a legifjabb makói egyesület maga elé tűzött annyira nemes és emberies, hogy a társadalomnak váilvetve kell segítségére sietni az egyesületnek. A mi nem is kíván nagy áldozatot, ha tekintetbe vesszük, hogy a csekély, de mégis sokat segítő áldozat egy élvezetes délutánban lesz része a közönségnek.

Drága a város téglája.

Le kell szállítani az árát.

Drága a város téglája. Ez a panasza többször felhangzott a közeli múltban. Emelkedett mindennek az ára a drágaság eme retentő korában is, így a városi tanács is fel-emelte a téglát, ami már az elmúlt évben is jelentékenyen korlátozta az építkezést.

Az alföld minden városában olcsóbb a téglát, mint Makón. Pedig Makó városa tulajdonképpen azért létesítette a téglagyárat, hogy a közönség olcsó téglához jusson. De bizony a közönség legalább az utóbbi években ehhez nem jutott, ezért Papp József városi képviselő ma hivatkozással arra a körülményre, hogy a város azért létesítette a téglagyárat, hogy a város polgárai olcsó téglához jussanak, indítványt adott be a városhoz a téglát árának leszállítása tárgyában. Hivatkozik Papp József indítványában arra, hogy a téglát az Alföld minden városában olcsóbb, javasolja, hogy az I. rendű vastégla ezre 32 koronáért, másodrendű fali téglát ezre 27 koronáért, a másodrendű vastégla ezre 27 koronáért, a III. rendű fali téglát 20 koronáért adassék.

Az indítványt február havi rendes közgyűlésén tárgyalja Makóváros képviselőtestülete.

MENYASSZONYI BÜTOROK
olcsó és jó kivitelben kaphatók

ALEXI JÓZSEF

asztalos üzletében (rég-i sörház) Iritz Izsó-féle falep-
o o pel szemben. o o

Ugyanott egy fu tanalónak föl vétetik.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Január 28 szerda Róm. kat. Apollonia protost. nap. 15 Kelib János Görög-orosz felsel 7 óra 3 prókor nyugszig 4 óra 52 pe okor

Időjosi s. A budapesti meteorologia jelentése szerint a következő: Fagy pont körüli hőmérséklet és helyenkint havazás várható. Sürgönyprognozis: Fagy pont körüli hőmérséklet sokhelyütt csapadékkal. Déli hőmérséklet: 20 C.

— A gazdasági ismételő iskola tanulmányozói. Úgy látszik, hogy a makói gazdasági ismételő iskola a hírneve messze túlszárnyalta a vármegye határait. Erre enged következtetni, az a körülmény, hogy most Torontál megye székvárosa: Nagybecskerek a vallás és közoktatásügyi minisztert gazdasági ismételő iskola felállítás tárgyában kereste meg. A megkeresés folytán a miniszter utasította Nagybecskerek városi önkormányzatát, hogy előbb s makói gazdasági ismételő iskolát tanulmányozzák. A miniszter meghagyásának eleget téendő holnap Giezló János Torontál vármegyei kir. tanfelügyelője és a város részéről még ketten érkeznek Makóra a gazdasági ismételő iskola tanulmányozása végett.

— A Csanád megyei D. M. K. E. műsoros estélye. A DMKE. osztály február 7-én a Korona szállóban ismét olyan farsangi bál estélyt rendez, amely nemcsak a múlt években rendezett mulatságaihoz sorakozhatik méltóképpen, hanem azokat eredetiség, ötletesség s méretek dolgában még felül is mulja. A program 10 gyorsan pergő komoly és vig, látványos s megkapó számból áll. Zongora, műcsarnok képekkel, szobrokkal, táncok. Ének bohóság, ügyes konferálás, melodráma, a végén bűvés óra bájos mese keretében stb. Töltsék ki a műsor keretét. A rendezőség a jóvedelem biztosítása végett idegenből, a fővárosból nem hozat le művészeket és művésznőket, itt helyben azonban annál gondosabb körülményekkel kutattat fel már ismert vagy rejtett tehetségeket s azokat, ahogy módjában áll alkalmazza is. Bárton mondhatni, hogy a február 7-iki nagy előadás a makói fiatalok művészi képességének a fokmérője lesz. A meghívók a napokban mennek szét.

— Milyen idő lesz? A Meteor jelentése: Kü önösen 25-ét követőleg igen változóvá fejlődik az időjárás, amidőn nemcsak a hőmérsékletben áll be nagy ingadozás, hanem szeles, esetleg csapadékos változások is várhatók. A 28-iki ismét hidegebb, míg a 31-iki száraz jellegű. Január változási napjai még: 28 és 31-ikek esnek. Február eleinte száraz jellegű és változó hőmérséklettel, míg 5-6 és 7-iki változási napok erős hideggel, csapadékkal, esetleg széllel köszöntenek be, melyeket követőleg inkább a száraz jelleg fejlődik ki, amit támogat a 10-ike után igen erős havazás várható, tartósabb hideg jelleggel. A 17-iki gyenge változási nap, míg a 22-iki erős hatású, még hideg és szeles jelleggel. 24-iki változó befolyást gyakorol, melyet követőleg, már fokozatosan enyhébb lesz az időjárás jellege, különösen 25 és 26-iki változási napok hatáskörében fejlődik ez ki leginkább, úgy, hogy

Kölcsönt keresők figyelmébe!

Értesitem az iparos, kereskedő és gazdaközönseget, hogy hosszas ulánjárásra sikerült több pénzintézet vezérképviselét megnyernem, amely kedvező feltételek mellett nyújt kölcsönt a hitel igénylő közönségnek. Tekintve, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben még túlnagys kamalláb mellett is elsőrendű banitások vállalatok is csak alig kaphatnak kölcsönt, a helyi pénzpiacon jó szolgálatot vélek teljesíteni, amikor a legkisebb összegtől bármily összegig előnyös feltételek kölcsönt tudok szerezni. Hosszas működésem, melyet a pénzkölcsönök megszerzése és közvetítése terén előlírtam és e működésem alatt szerzett jó hírnevem garantálják, hogy ezen a téren a jövőben is a közönség érdekében és a legjobb eredménnyel működöm.

Tisztelettel!

K E N Y E R E S I Z S Ó

bankirodája Uri-utca (Böhm ház).

Földek eladását és vételét gyorsan és pontosan közvetítem.

Ingatlanok birtoka és eladása.

ÜZLET ÁTHELVEZÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönseget, hogy

szabó üzletünket

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, Saját készítésű kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztosítjuk.

Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa
férfi szabó.

Van szerencsém a nagyérdemű közönseget tisztelettel értesíteni, hogy Nagy István ur saját házában (Dessewffy-tér 7. szám alatt) levő

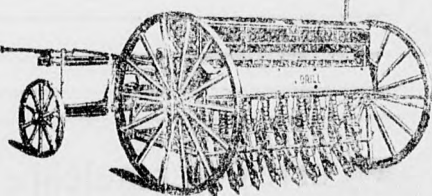
czipész üzletét

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be és ezáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó munkákat a legkényesebb igényeknek megfelelően a legolcsóbban készíthetek. Együttal van szerencsém tudatni, hogy mindennemű férfi, női és gyermekcipőket raktáron tartok és azt olcsó áron árusítom.

A n. é. közönseg szives pártfogását kérve, tisztelettel

BÁNSZKY TAMÁS.

FIGYELEM!

Van szerencsém a t. gazdaközönseg b. tudomására hozni, hogy a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hírneves Bacher-féle tüköracél kormányai ellátott (mindenfélé nagyságban) ekét szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bármily nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére bocsájtom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és lárcos boronákat, saját találmányu és szabadalmazott vesszőtánczatu vaspálcás boronákat, mely kifőnően bevált és nagy keresletnek örvend, már most megrendelhetők, 6-8 és több vasu kultivátorokat, tárcsás boronákat, szecs kavágó, répvágó, kukoricamorzsolókat. Továbbá raktáromon megérkeztek a világhírű Melichár féle Unikum Drill sorvető Imperator műtrágya és magvető gépek, melyek miután sorba vetnek és sorba trágyáznak utólérhetetlen tökéletességükkel fogva igen nagy keresletnek örvendnek. Továbbá nagy uigonság a már kipróbált Johnston féle kukoricaszár aratógép, ennek előnyös és könnyű munkaképességét és kezelését bármikor raktáromon bemutatom. Végül mindennemű gépek azonnali javítását a legszolidabb árban és jólállás mellett elvállalok. Autogén hegesztőmmel módomban áll bármilyen nagyobb alkatrészt meg- Számos javított és használt velőgép olcsón kapható. A t. gazdaközönseg további becsis pártfogását kérve, tisztelettel:

Telefonszám 126.

LIPTÁK BÉLA

mozőgazdasági gépraktára és javító mihely, MAK Szent János-tér 20. utczán Sajtó ház.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujjonnan bevezetett áruai, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona 98 fillér
Női háló kabátok	1 " 98 "
Női háló ingek	1 " 98 "
Női nadrágok schiffonból	1 " 98 "
Női nadrágok pargetből	1 " 98 "
Diszes párnák	1 " 98 "
Schiffon alsók	1 " 98 "

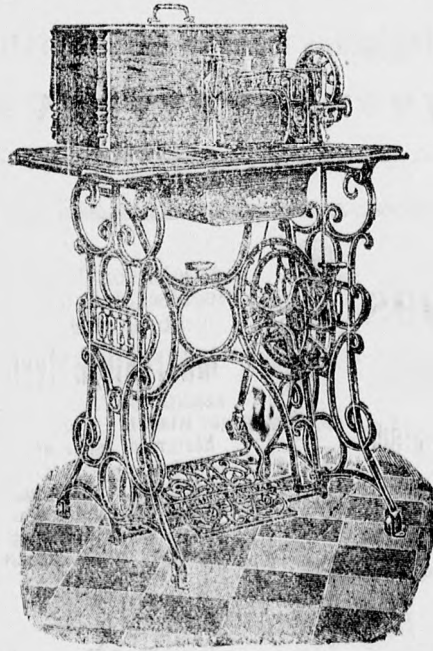
Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárukban állandóan nagy választék!

Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

A legújabb szerkezetű lábbalhajtós morzsolókat, ujonnan hitelesített mérlegeket, hengeres répvágókat és szecs kavágókat, kézi és

járgányos darálókat,

vizmentes ponyvák és kender zsákokat, énekelőgépeket, hanglemezeket és azok alkatrészeit, Opel, Centrálbobin, karikahajós varrógépeket és mindennemű gép alkatrészeket előnyös árban és

kedvező fizetési feltételek mellett szállit

Glück Samu gépraktára Makó.

Ha nyomtatványra van szüksége, rendelje meg a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában,

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CREM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, méjfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztítatlanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfjító szer.

Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfjító 1 kor. Ezen piperezerek több kiállításon érmeikkel lettek kiűtetve.

Tanonczok

fizetéssel felvétetnek a Makói Független Ujság nyomdájában.

Tévedések elkerülése végett gyász esetekben tessék közvetlenül jelzett címhez fordulni s bevásárlásait ott eszközölni.

**„ÖRANGYAL“
disztemetkezési vállalat.**

Makó, Főtér. Kenyérpiac, Tókey-féle házban.

Makó város és vidéke legszolidabb, legmegbízhatóbb, modern disztemetkezési vállalata. Mint mindig, ezután is legfőbb igyekezetem t. vevőimet szakszerű, szolid kiszolgálásban részesíteni a legnagyobb pontossággal, utólérhetetlen olcsó árakon. Vállalatomat ismételtelen tetemesen megnagyobbitottam, nem kíméltem sem költséget, sem fáradságot a

legnagyobb raktárt létesítettem a temetkezéshez tartozó mindenemű kettékéből,

szem előtt tartva a kor kívánalmait, miáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy az egyszerűbb, mint a legmagasabb igényű izléseket is páratlan, pompás díszel, a legnagyobb meglepődésre szolgálhatom ki. Az én olcsó áruimmal és pontos kiszolgálásommal nem verenezhethet senki. - Továbbra is ajánlom magamat a n. é. gyászoló vevőközönségnek szíves jóindulatu pártfogásába, vagyok mély tisztelettel:

ÖZV. GYURIK LAJOSNÉ

az „Örangyal“ disztemetkezési vállalat tulajdonosa. - Hullaszállítást és exhumálást az ország bármely részéről elvállalok.

Előforduló gyász esetekben csakis meghívásra megyek ki házhoz.

Nagy raktár keretéből száraz, jó minőségű, nagy vállazték ércokorokból és másokból.

Hát díjazt gyászolási, díjazt és nyitott, megfjítót, balusztekkel a mindennemű raktárak és a díjaztál áll a vevők raktárakban.

Hagymaföld és herének való▼▼ első rendű alkalmas földek ▼▼
●● kaphatók Iritz Miksánál. ▲▲**Zeitler Rudolf és társai gőzmalom
és jéggyár részvénytársaság Makó.**

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, dercét magdarát, tengeri darát és kását, valamint fűszereket a legolcsóbb napi árakon.

Detailelárusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károlyval szemben és a Takarékpénztár épületben levő üzletekben.

Vámörles és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

Uj malom megnyitás.

Értesitem a Makó és vidéke n. é. közönségét, hogy Makón, az Arad megvettük és azt a legujabb rendszerű dí utcai malmot gépekkel felszerelve, a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelően berendeztük. Mindennemű örlemények elvégzését, ugyszintén

liszt-, korpa-, dara- stb. árusítását

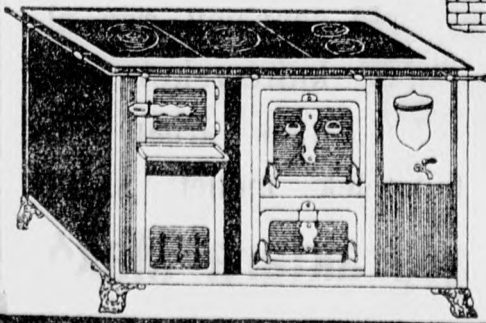
és lelkiismeretes kiszolgálását bármikor gyorsan és pontosan eszközölünk.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kér:

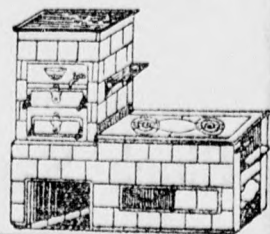
Tamás Mihály és Társa
hengerműmalom Makó.**S**ertés perzselésre száraz szalma, apró-jószágnak és soványdisznónak kifőzött törköly a legolcsóbb árban kapható
IRITZ SAMUEL özv. CÉGNÉL.**Gudlin Mátyás**

épület és műlakatos

Makó, Megyeház-utca 34. szám.

A jelenkor legjobb, legolcsóbb és legerősebb új rendszerű takaréklüzhelyeit készíti és raktáron tartja. Kisebb és nagyobb háztartási takaréklüzhelyeket, ugyszintén kéménytolódót, üstkatlant, dobkályhát minden alakban és kivitelben a legolcsóbb árban készít.

Skopál Ödönüveg- és porcellánkereskedő Makó, Főtér
(Böhm ház.)

Megérkeztek a legujabb villamos csillárok, asztali-, fall-, függő petróleumlámpák, étkező-, kávé- és teáskészletek, mosdókészletek, alpacka- és diszműáruk, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruk, melyeket elismert olcsó áron árusítok. Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón. Saját érdekében áll mindenkinek, hogy olcsó áruimról o o o meggyőződést szerezzen. o o o

február hó vége enyhébb hőmérséklettel, derültnek ígérkezik. Februárnak változási napjai a következők: 3. változó; 6. hideg, szeles, esetleg viharos; 8. hideg, szeles; 10. változó; 12. csapadékos, leginkább havas; 24. enyhé; 25. szeles; 26. enyhé; 28. változó, inkább száraz, mint csapadékos. Legerősebb hatásuk a 6-8-12-22-24 és 28-iki változási napok.

— Adóelengedés céljából mindazon ingatlan tulajdonosoknak érdekében áll, kiknek betáblázott tartozásuk van, hogy a városi adóhivatal illetékes kerületeiben f. évi január j. hó 31-ig bezárólag annyival is inkább jelentsék azt be, mivel a későbbi bejelentések figyelembe vételét nem fogadják.

— A városi bódék után helypénzt kell fizetni. A külső vásártérre álló bódék után eddig tulajdonosaik helypénzt nem fizettek. A városi tanács mai ülésében, tekintettel arra a körülményre, hogy ezek a bódék állandóan a helyükön állanak kimondotta, hogy a vásár tartására naponként és négyzetméterenként 12 fillért fogják fizetni a város pénztárába.

— Az élő halott. Az utóbbi időben sok társadalmi drámát írtak, de olyan megszánót, mint „Az élő halott” című nagy társadalmi dráma íróját még alig hagyta el. Ezt a nagy társadalmi drámát csütörtökön este mutatja be az Uránia színház igazgatósága a makói Uránia színházban. A nagyhatású dráma eddig még mindenütt hol elő adták, óriási hatást ért el. Ez oka annak, hogy a makói Uránia színház csütörtöki előadása iránt a közönség körében már most is óriási érdeklődés nyilatkozik meg. Azonban nemcsak a nagy dráma számíthat arra, hogy minél többen nézzék meg, hanem az est többi képei is egytől egyig valóságos remekai a mai színházaknak.

— Betörés. Szél János munkakerülő 20 éves legényf 17-én virradóra Faragó Mátyas battonyai kereskedő üzletébe a korcsma udvar felőli ablakon belépett. A 8-9 koronát, amit talált, nem felelte ott, ellenben a szűk részen szorultában ott felelte 2 kabátgombját. A csendőrség ez alapon lefűlte. A járásbírószágn folyik ellene az eljárás.

— Gyanus elmarás. A vásárhelyi utcában ma Kiss Lajos kutyája megrapta Löwenstein Armin kereskedőt, A megsérült kereskedő felutazott a Pasteur intézetbe.

— Tangó és Vanstepp táncokat tanít Edelenyi Vilmos tánómester, aki tánómesteri kurzusát megkezdte már e hó 24-én szombaton a Korzószálló külön helyiségében. Ugyanekkor bemutatja az érdeklődőknek e két legújabb táncot. Bíralkozni lehet ugyanott délelőtt 11-12 ig, délután 5-7 óráig.

— Legfinomabb, elszakíthatatlan francia „Mimi” férfi gummi-övszer: 1 tuczat 2 korona 50 fillér, 2 tuczat 4 korona 50 fillér, 3 tuczat 4 korona. Portó 30 fillér.

„Hez”, Budapest, VIII. Köfaragó utca 7. Diszkrét szétküldés.

— Meghívó. A Makói gőzfűrészgári munkások 1914. évi február hó 1-én az V. kerületi polgári társaskör Munkási utcai helyiségében Kolompár János jól szervezett zenekara közreműködése mellett a szegény iskolás gyermekek felruházására Boros-bálat rendeznek, melyre tisztelettel meghívja a rendezőség. Belé-

pó-díj; Páronként 3 korona 20 fillér. Magános férfi 2 korona 40 fillér. Magános nő 80 fillér. Felülfizetéseket köszönettel fogadjuk és hirlapilag nyugtázzunk. A bor este fél 8 órától reggeli 4 óráig lesz felszolgálva.

Fegyver a gyermek kezében.

Battonyai gyermekek halálos vadászata.

Hasztalan hangoztatják szülők, tanítók, más illetékes faktorok, ezek között pedig első helyen a napis-író, hogy a fegyver nem való a gyermekek kezébe, az írás nem használ semmit. A gyermekek kezébe nap nap után fegyver kerül és ebből kifolyólag az egyik halálos katasztrófa nyomán követi a másikat.

Most battonyai levelezőnk értesít ilyen halálos szerencsétlenségről bennünket, mely a gyermekeknek, tehát a fiataloknak fegyverrel való játékából származott.

Magas a szomorú eset különben a következő:

Baricza István 17 éves battonyai fiú, ki szüleiék tanyáján tartózkodott áment a szomszédos Horváthék tanyájára, hol két jó barátja volt: Horváth Pál és Horváth András.

Baricza István magával vitte a pár nappal ezelőtt vásárolt forgó pisztolyt is és azt mutogatta a Horváth fiúknak. Nemsokára az az ötleik támadt a fiúknak, hogy ki mennek az erdőre verebet lövöldözni.

Az elhatározást nyomban tett követte. A fiúk kimentek az erdőre. A fegyver azonban nem sült el akkor, midőn Baricza egy fán ülő verebekre célozott, ezért a golyót kiakarta venni a fegyverből. A fegyver azonban ebben a pillanatban óriási dördüléssel elsült és a golyó Horvát Pál boncába furódott, ki ahelyszínén óriási sikollással összeesett.

A szerencsétlen fiút a szülők lakásukra szállították, de hasztalan volt minden orvosi segítség igénybe vétele a fiú egy órai kómádás után meghalt.

E halál eset is óvatatlan gyermekeknek fegyverrel való játékából származott.

PRÉMIÉ

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

Csütörtökön, január 29-én este 8 órakor

Az élő halott.

Dráma.

Tisztelettel

AZ IGAZGATÓSÁG.

73 kat. hold föld

Szentesen, tanyaépítetekkel, gazdasági felszereléssel, 40 hold buza-veléssel 60000 koronáért szabadkézből örökáron eladó. Bővebbet Koltszi Károly kereskedőnél Makón, M. gyeház-utcán.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(249)

49. fejezet.

Betörés a „Belvárosi bank” pénztárába.

— Okvetlenül itt leszek estére, vizson a Szappanos [és rohant ki felé a barlangból.

A legelső kéréscsira, melyet a budai bunaparton elcsipelt és a józsef körüli palotához hajtattott. Derecskey Sándor, mikor egyedül maradt a szalonban, előbb az asztalokon fekvő képes könyveket nézegette végig, mikor aztán ezt is meguntta, a szalon szépségét vizsgálta.

Az aranyozott márványfaragványokat megtapogatta, az óriási tükrök rámait megbámulta s a papirosból csinált délszaki növény leveleit — melyek csudálatosan hasonlítottak az eleven délszaki növényekhez — megtapogatta, megismogatta,

Amint így babrált, rákönyökölt az egyik virágváza alványára.

Az állvány kissé megingott, s a következő pillanatban a váza mögött levő nagy tükrő félíg befelé, — a falba, — hajlott.

— Hát ez mi? gondolta magában meglepetten és a tükrő mellett támadt jökora nyíláson benézett.

A tükrő mögött két seiyemmel kárpirozott fülke volt.

— Valami titkos szobácska lehet, az elparologni óháló szerelmes vendégek számára, gondolta magában Derecskey. Megnézem, ha már a véletlen bemutatja a nyílját.

Derecskey rövid habozás után belépett a tükrő mögötti nyílásba. A mint belépett, mögötte becsapódott a titkos tükörajtó.

Derecskey Sándor homályos kis fülkében találta magát. Az egyik sarokban kényelmes pamlag és két öblös karosszék állott.

A másik sarokban Vénusz szobor, s a szobor előtt, a földön fehér jegesmedve bőr.

— Kétségtelenül titkos szerelmi kalandok számára csinálták ezt a rejtekhelyet, mondá magában Derecskey és nézelődött, vizsgálágot tovább.

A Vénusz szobor mellett keskeny csigalépcsőt fedezett fel, mely lefelé, a mélybe szolgált.

Derecskey bátran lement a csigalépcsőkön.

A lépcső tágas pinczehelyiségbe vezetett.

— Furcsa! különös! rebegte a volt segédjegyző fejét csóváltatva. A fényes kis szobácskából sötét pinczébe kerül az ember. Mire való ez? Miért rendezték ezt így be?

Derecskey keresett, kutatott, de sem a pincében, sem a kis fülkében nem talált semmiféle olyan tárgyat, mely valami nyomra vezetne volna.

Visszafelé menve a csigalépcsőn, a lépcső közepe táján keskeny hasadékon át erős világosság vett észre.

Megtapogatta a falat. A fal rögtön engedett. Keskeny szőnyegajtó volt és a palota ugynevezett „Licht’chof”-jára, vagyis kis udvarára nyílt.

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

A nyugat, Ignotus, Ady Endre és Fenyő Miksa szerkesztésében megjelenő szépirodalmi folyóirat 1914. évi január hó 16-i 1-és száma a következő igen érdekes tartalommal jelent meg: Tartalom: Lengyel Menyhért: Egy esztendő (Naplórészlet). Lányi Sarolta Versek. Bíró Lajos: A Serpolette (Regény I.) Szabó Dezső: Hommage aux mourants. Felek Gáza: Goconda mosolya. Nagy Lajos: Egy berlini leány (Novell). Fényes Adolf rajza. Ady Endre: Versek. Fityeló: Ignotus: A politika mögül. Bárdos Artur: Nádai Pál: Az élet művésze. Balint Aladár: Parsifal. Koztóiányi Dezső: Pygmalion. Fenyő Miksa: Androkluz és az oroszlan. Balint Aladár: Jegyzetek két festő öl Di puta: Szabó Ervin „Korlátlan sajtószabadság”. A Nyugat hírei. Szerkesztőség és kiadó hivatal: IX. Lónyai utca 18. E öf-fizetési ára egy évre 24 kor., félévre 12 korona. Egyes szám ára 1 kor. 20 fill. Megjelenik minden hó nap 1-én és 16-án. Mutatószámot kívánára díjtalanul küld a kiadóhivatal.

Malommunkásokat

felveszünk éjjeli és nappali munkára. Akik már bent dolgoztak előnyben részesülnek. Zeittermalom r. t.-nél.

OLLA gummi sajtó eljára szerint készítő és törvényileg védve van. 35.789. KK-25.420 és 0.

OLLA GUMMI SAJTÓ mint 2000 orvos mint a legmegbizhatóbb ajánlja. A kórházokban kiegészített OLLA receptárakban az előírások helyesen jelölt. Ára 4.3 és 8. tuczatjárt.

Elő: Breuer Zoltán, Sándor Zsigmond, Ember József gyógyszerésztársan, Popper Gyula drogériában

MILLIÓ hasznája

Köhögés

elhnyalkásodás, katarus- és rekedtség, görcs- és számarköhögés ellen

Kaiser-féle Mell-Karamellák

a „3 fenyővel”.

6100 elismerő levél orvosok és magánemberektől, a mely igazolja, hogy hatása a legbiztosabb. A legolcsóbb és legízletesebb cukorka. 1 csomag 20 és 40 fill., 1 doboz 60 fillér.

Kapható Makón: Ember József, Breuer Zoltán, Kudar Lajos, Jenei Székely Lajos, Sándor Zsigmond, Poór Endre gyógyszerésztársan, Popper Gyula főtéri drogériájában és Boros Károly gyógytársan Füldeákon.

